

MEDIJI O ZDRAVSTVU

ponedeljak, 10. maj 2021.godine

RTS- Američki portal: Srbija postigla zapaženi uspeh u vakcinaciji protiv kovida 19

RTS- Dr Davidović otkriva za RTS koji simptomi ukazuju na trombozu

BLIC- PRVE SVADBE OD JULA? Đerlek najavio kada možemo da očekujemo normalizaciju, obavezne maske bar još 3 DO 6 MESECA

BLIC- "Jednom detetu ODUZETA LEVA STRANA" Dr Vukomanović: To je najteža neurološka komplikacija koju smo imali

POLITIKA- Odložena promena Zakona o zdravstvenom osiguranju

NOVA S- U Nišu se otvara laboratorija za genetska ispitivanja

The screenshot shows the PTC website interface. At the top, there's a navigation bar with categories like VESTI, KOVID19, MOJA ŠKOLA, OKO, SPORT, MAGAZIN, TV, RADIO, EMISLIJE, RTS, and Ostalo. The main headline reads: "Američki portal: Srbija postigla zapaženi uspeh u vakcinaciji protiv kovida 19". Below the headline, there's a sub-headline: "Srbija je postigla zapaženi uspeh u vakcinaciji svog stanovništva protiv koronavirusa, ponajviše zahvaljujući isporukama vakcina iz Kine i Rusije, navodi američki portal PBS." A large image shows a person receiving a vaccine. To the right, there's a sidebar with "Najnovije" and "Najčitanije" sections, listing various news items. At the bottom, there's a "KOMENTARI" section with a "Super" rating and a date of 10/05/2021.

Američki portal: Srbija postigla zapaženi uspeh u vakcinaciji protiv kovida 19

Srbija je postigla zapaženi uspeh u vakcinaciji svog stanovništva protiv koronavirusa, ponajviše zahvaljujući isporukama vakcina iz Kine i Rusije, navodi američki portal PBS.

Dok se brojne zemlje sveta dovijaju kako da obezbede dovoljne količine vakcina za svoje građane, u Srbiji se imunizacija sprovodi čak sa četiri vakcine: kineskim "Sinofarmom", ruskim "sputnjikom V", "Astra-Zenekom" i "Fajzer-Biontek" avakcinom.

Među prvima su se vakcinisali ministri, kaže se u autorskom članku na američkom portalu PBS i podseća da se premijerka Ana Brnabić vakcinisala "Fajzer-Biontek" vakcinom, ministar unutrašnjih poslova Srbije Aleksandar Vulin ruskim "sputnjikom V", a ministar zdravstva Zlatibor Lončar kineskom vakcinom.

Vakcinacija u Srbiji je besplatna za sve punoletne građane i obavlja se na brojnim punktovima za vakcinaciju u Beogradu i drugim srpskim gradovima, a prema zvaničnim podacima vlade, dnevno se vakciniše od 7.000 do 10.000 ljudi širom zemlje.

Srbija je prva evropska zemlja u kojoj je odobrena upotreba kineske vakcine "Sinofarm" i već do početka marta u Beograd je stiglo oko dva miliona doza vakcina iz Kine, što je značajno više nego što su mogle da isporuče zapadne farmaceutske kompanije, ali i Rusija, tradicionalni istorijski saveznik Srbije, navodi portal.

Zahvaljujući nabavci kineskih vakcina Srbija je već do sredine marta uspeła da vakciniše više punoletnih osoba od bilo koje druge zemlje članice EU, pa je tako stopa vakcinacije u Srbiji dvostruko viša nego u Španiji ili u Nemačkoj, a Srbija je po uspešnosti i efikasnosti programa imunizacije stanovništva četvrta

najuspešnija zemlja na svetu, iza Izraela, Velike Britanije i SAD, podseća se u članku objavljenom na portalu PBS.

Do marta u Srbiju nije stigla ni jedna doza "zapadnih" vakcina iz međunarodnog programa Kovaks već su desetine hiljada doza "Fajzer-Biontek" i "Astra-Zenekinih" vakcina isporučene na osnovu ugovora koje je potpisala vlada u Beogradu.

Kineski predsednik Si Điping nazvao je kineske vakcine "javnim dobrom" i Kina je do marta ove godine izvezla svoje vakcine u 25 zemalja sveta.

Srbija je postala svojevrsna odskočna daska za nastup Kine na širem evropskom tržištu, a saradnja između dve zemlje nije ograničena samo na vakcine, jer Beograd i Peking sarađuju i na velikim projektima u Srbiji, kao što su izgradnja brze pruge koja se većim delom finansira kineskim kreditima i trebalo bi da bude završena do 2024. godine.

U okviru privredne saradnje sa Kinom u Srbiji se grade putevi i mostovi, a na nedavno održanoj konferenciji za novinare predsednik Srbije Aleksandar Vučić najavio je nove infrastrukturne projekte, prenosi PBS.

Srbija je do kraja marta uspela da vakciniše sa obe doze vakcine 17 odsto svoje populacije i ukoliko bude postala prva evropska država koja je uspela da sprovede potpunu imunizaciju svog stanovništva, biće to velikim delom i zahvaljujući bliskoj saradnji sa Kinom, zaključuje se u članku američkog portala PBS.

Dr Davidović otkriva za RTS koji simptomi ukazuju na trombozu

Ne postoji univerzalni znak koji ukazuje da se u ljudskom organizmu dešava tromboza, postoje samo brojni simptomi. Ako je to tromboza venskog sistema na rukama ili nogama, ispod mesta tromboze

javiće se izrazit otok noge ili ruke. Ako je to tromboza arterija na rukama ili nogama, ispod mesta tromboze pacijent će osetiti velike bolove i gubitak mogućnosti da pokreće taj deo tela, doći će do jedne senzomotorne paralize, navodi za dr Lazar Davidović, direktor Klinike za vaskularnu i endovaskularnu hirurgiju UKCS.

Lazar Davidović navodi za RTS da sve inflamatorne infekcije, uključujući i kovid, dovode do porasta inflamatornih faktora koji stimulišu proces zgrušavanja krvi koji dovodi do tromboze.

"Kako je korona odmicala, proteklih godinu i po dana postojali smo svesniji da se ne radi samo o respiratornoj infekciji, da postoje druge brojne sistemske manifestacije uključujući trombozu venskih i arterijskih krvnih sudova od glave do pete koji daju različite manifestacije u zavisnosti od toga koji krvni sud je zahvaćen. Ako su zahvaćene vene postoji opasnost od plućne embolije. Ako su zahvaćene arterije na rukama i nogama, postoji opasnost od gangrene prstiju. Ako su zahvaćeni krvni sudovi srca doći će do infarkta krvnih sudova i mozga - moždanog udara", objašnjava Davidović.

Istakao je da je važno da su kliničari koji leče te bolesnike na vreme uočili koagulacije i da primenom adekvatne terapije taj problem može da se kontroliše.

"To je bio razlog da se u terapijske protokole uvedu lekovi koji kontrolišu proces tromboze i sprečavaju ga. Ti lekovi su veoma efikasni i ima ih mnogo više nego, recimo u vreme kada sam ja počeo da radim. Iako se ti lekovi uzimaju pravilno i dovoljno dugo problema uglavnom neće biti", dodaje dr Davidović.

Objašnjava da da ne postoji univerzalni znak koji ukazuje da se u ljudskom organizmu dešava tromboza već samo brojni simptomi.

"Ako je to tromboza venskog sistema na rukama ili nogama ispod mesta tromboze javiće se izrazit otok noge ili ruke. Ako je to tromboza arterija na rukama ili nogama ispod mesta tromboze pacijent će osetiti velike bolove i gubitak mogućnosti da pokreće taj deo tela, doći će do jedne senzomotorne paralize", navodi Davidović.

Objašnjava da postoje odgovarajući biohemijski parametri koji ukazuju na opasnost od tromboze ili da se ona već razvija.

"Neki od njih su precizniji, neki manje precizni ali nemojmo svi biti stručnjaci za D-dimer. To je sad posebna opasnost. Ako se D-dimer kao biohemijski parametar tromboze izvadi iz konteksta onda nema velikog značaja. On je značajan pokazatelj tromboze samo ukoliko se posmatra u kontekstu celokupne kliničke slike i drugih laboratorijskih analiza. I ako to tumače stručnjaci, oni će na osnovu vrednosti pored ostalog i D-dimera znati koju terapiju i u kojoj meri da ordiniraju", upozorava Davidović.

PRVE SVADBE OD JULA? Đerlek najvio kada možemo da oćekujemo normalizaciju, obavezne maske bar još 3 DO 6 MESECA

Državni sekretar u Ministarstvu zdravlja Srbije Mirsad Đerlek izjavio je danas da će zaštitne maske morati da se nose bar još tri do šest meseci, pre svega zato što neki ljudi iz zdravstvenih razloga ne mogu da prime vakcinu.

On je gostujući na TV Pink rekao da se, i ako se postigne kolektivni imunitete, mora biti oprezan.

Istakao je da ako ostvarimo cilj da do kraja juna imamo tri miliona revakcinisanih, od jula se možemo nadati i normalizaciji života uključujući i održavanje svadbi.

- Veoma je važno da sada budemo disciplinovani i da ne idemo sa prebrzim popuštanjem mera jer su neke zemlje koje su imale dosta revakcinisanih a brzo popustile mere imale probleme, jer su im ostali džepovi infekcije - rekao je Đerlek.

Dodao je da tu grešku ne smemo dozvoliti i da se moraju koristiti svi načini vakcinacije, uključujući i primanje vakcine u autobusima i obići svako svako mesto, svako selo.

Ocenio je da imunizacija ide dobro i da je vakcinacija najbolji način da se tokom leta izbegne plaćanje skupih PCR testova za ulazak u neke zemlje kada se krene na letovanje.

To prema njegovim rećima, važi i za mlade, kojima je preporučio da se vakcinišu da bi mogli da idu na more.

"Jednom detetu ODUZETA LEVA STRANA" Dr Vukomanović: To je najteža neurološka komplikacija koju smo imali

Jedan od pacijenata ima veoma tešku posledicu, to je hemopareza ili šlog, oduzetost leve strane tela i to je najteža neurološka komplikacija koju smo imali, izjavio je doktor Vladislav Vukomanović.

Manje je i dece obolele od korona virusa. Ipak, lekari strahuju, da će povratak u školske klupe posle prolećnog raspusta i prazničnih dana uticati na epidemijsku situaciju.

Profesor dr Vladislav Vukomanović iz Instituta za zdravstvenu zaštitu majke i deteta rekao je za RTS da se u toj ustanovi leče dva deteta i da je njihovo zdravstveno stanje stabilno.

On je rekao da je jedna od najtežih posledica kovida 19 kod dece multisistemski inflamatorni sistem.

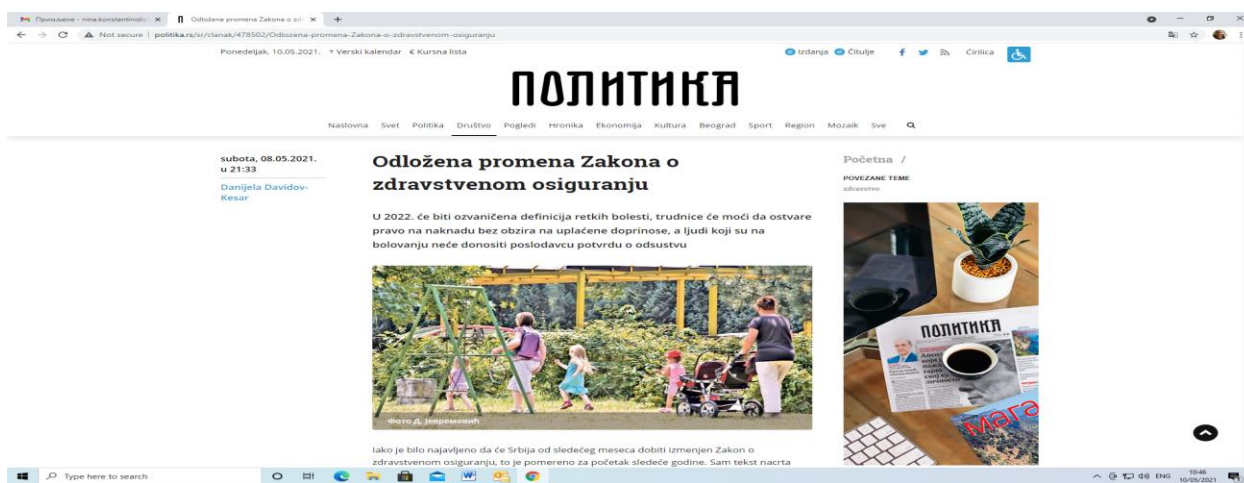
- Jedan od pacijenata ima veoma tešku posledicu, to je hemopareza ili šlog, oduzetost leve strane tela i to je najteža neurološka komplikacija koju smo imali - rekao je doktor Vukomanović.

Takođe, kaže, pacijent je imao i miokarditis, ali njegovo stanje se popravlja.

- To je klinička slika ovih pacijenata, ali na kraju ishod lečenja je zadovoljavajući, videćemo kako će se završiti u ovom slučaju - rekao je doktor Vukomanović.

Prema njegovim rečima, broj pregeda dece u Institutu za zdravstvenu zaštitu majke i deteta se smanjuje i to je, kaže, izuzetno dobra vest.

ПОЛИТИКА

Odložena promena Zakona o zdravstvenom osiguranju

U 2022. će biti ozvaničena definicija retkih bolesti, trudnice će moći da ostvare pravo na naknadu bez obzira na uplaćene doprinose, a ljudi koji su na bolovanju neće donositi poslodavcu potvrdu o odsustvu

Iako je bilo najavljeno da će Srbija od sledećeg meseca dobiti izmenjen Zakon o zdravstvenom osiguranju, to je pomeren za početak sledeće godine. Sam tekst nacrt zakona pod velikim je pitanjem, kao i to šta će se konačno naći u njemu jer dosta toga zavisi od novih rešenja u vezi s digitalizacijom u zdravstvu, a postoji mogućnost i da se predlog novih propisa ponovo nađe na javnoj raspravi.

– Postoje nove okolnosti o kojima se mora dodatno raspravljati i naći rešenja kako bi se postigao potreban kompromis – kažu za „Politiku” u Ministarstvu zdravlja.

Ranije je bilo reči da će izmenjeni propisi stupiti na snagu od 1. juna.

U propise treba da bude uvedena definicija retkih bolesti, trudnice će moći da ostvare pravo na naknadu bez obzira na to da li su im uplaćeni doprinosi, a ljudi koji su na bolovanju više neće morati da donose poslodavcu potvrdu o odsustvu zbog bolesti već će elektronskim putem to raditi izabrani lekar.

U Ministarstvu zdravlja naglašavaju da je predloženo da obračun naknade zarade za bolovanje preko 30 dana obavlja Republički fond za zdravstveno osiguranje (RFZO), a ne više poslodavac, čime se skraćuje postupak. Skraćeni će biti i rokovi za prenos sredstava na ime naknade zarade od strane RFZO-a poslodavcu, kao i rok u kojem poslodavac ta sredstava treba da uplati na račun osiguranika, svog zaposlenog. To se odnosi na sve osiguranike.

– Ovde nije u pitanju nov Zakon o zdravstvenom osiguranju, već je reč o izmenama i dopunama važećeg zakona. Najbitnija novina se ogleda u tome da je procedura u vezi s otvaranjem bolovanja skraćena u smislu da doznake i potvrdu o privremenoj sprečenosti za rad elektronskim putem poslodavcu dostavlja

izabrani lekar, a ne osiguranik. Što se tiče obolelih od retkih bolesti, ovaj zakon ne uvodi neka nova prava za njih, ali se prvi put u propise uvodi definicija pojma retkih bolesti – ističu u resornom ministarstvu.

Za trudnice su predviđene posebne pogodnosti, napominju u Ministarstvu zdravlja. Za bolovanje preko 30 dana RFZO obračunava i uplaćuje iznos direktno na račun trudnice, a ne poslodavac, kao što je sada važeće rešenje. Dakle, budućim mamama će RFZO obračunavati bolovanje i direktno im uplaćivati pare na račun. Isto tako, predviđeno je da trudnice, bez obzira na to da li im je uplaćen dospel doprinos ili ne, ostvaruju sva prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, a što obuhvata i naknadu zarade za vreme privremene sprečenosti za rad.

– Po važećim propisima, u tom slučaju trudnica može da ostvari pravo na zdravstvenu zaštitu i pravo na troškove prevoza u vezi s korišćenjem zdravstvene zaštite, a nema pravo na naknadu zarade za vreme privremene sprečenosti za rad. Predloženim rešenjem trudnice bi ostvarivale sva prava iz obaveznog zdravstvenog osiguranja u slučaju da im nisu uplaćeni dospel doprinosi, što nije slučaj s ostalim osiguranicima – ističu u Ministarstvu zdravlja.

Dragana Soćanin, članica UO Udruženja „Roditelj”, kaže za „Politiku” da, što se tiče zdravstvenog osiguranja trudnica, smatra da je to trebalo da bude rešeno još 2013. godine, odnosno da trudnice imaju zdravstvene usluge bez obzira na to da li im je knjižica overena ili ne.

– Ukoliko je i došlo do nekih izmena od tada, svakako bi trebalo da ovo pravo imaju. Što se tiče direktnog isplaćivanja naknade, pretpostavljam da bi mehanizam bio isti kao kod isplate naknada za porodiljsko odsustvo i odsustvo radi nege deteta posle porođaja. To se pokazalo kao dobar mehanizam. Međutim, skrenula bih pažnju na obračun naknade. Naime, prilikom izmene zakona kojim je izmenjen način isplate porodiljama, promenjen je i obračunski period pa se sada računa 18 meseci, što veoma utiče na smanjenje iznosa koje porodilje dobiju na kraju. Važno je da se ima na umu da su radna prava žena koja žele da rađaju ionako oštećena u smislu da nemaju ugovore na neodređeno, da ne primaju celu platu na račun... Ukoliko bi došlo do promene obračuna, smatramo da bi mnoge žene bile oštećene – napominje Soćaninova.

Naša sagovornica ističe da je važno da se ima na umu još jedna stvar, a to je da ne sme da se šalje poruka poslodavcima da će država umesto njih da preuzme njihove obaveze i odgovornost za trudnice, a da poslodavci mogu nesmetano da nastave s praksom neuplaćivanja doprinosa za zdravstveno osiguranje.

– Ovo samo treba da bude mehanizam koji osigurava ekonomsku stabilnost trudnica, odnosno da ne budu kažnjene izostankom naknade samo zato što su ostale trudne, ali ne smemo da zaboravimo da je zdravstveno osiguranje žena nakon porođaja takođe izuzetno važno i da se mora stvoriti mehanizam kompletne zdravstvene zaštite kako tokom trudnoće, tako i nakon porođaja pa i dalje za kompletnu zaštitu zdravlja žena koje uključuje i redovne preventivne ginekološke i druge preglede – smatra Soćaninova.

Kako ističe dr Draško Karađinović iz Udruženja „Doktori protiv korupcije“, najave o izmenama zakona su samo prepakivanje istih stavki, uz neka blaga poboljšanja. Po njemu je potrebno iz temelja promeniti propise i zdravstveni sistem koji je nasleđen iz davnih vremena.

– Mi trošimo 11 odsto bruto domaćeg proizvoda na zdravstvo. To pokazuje koliko je naše zdravstvo neefikasno. To je tri-četiri odsto više od naših suseda, za identične usluge. Mi smo šampioni po skupoći zdravstvenog sistema. Zakon treba da omogući da ljudi sa zdravstvenom knjižicom mogu da biraju da li će se lečiti kod lekara u državnom ili privatnom sektoru. Činjenica je da ljudi idu u dom zdravlja kod lekara, pa posle u privatne laboratorije i ordinacije da bi brzo završili sve neophodne analize. I to plaćaju iz svog džepa – ističe dr Karađinović.

Postojeći Zakon o zdravstvenom osiguranju primenjuje se od 11. aprila 2019. godine.

U Nišu se otvara laboratorija za genetska ispitivanja

Direktor Klinike za kardiohirurgiju Dragan Milić najavio je da će na Medicinskom fakultetu u Nišu za nekoliko dana biti otvorena laboratorija za genetska ispitivanja, koju je toj ustanovi donirala ambasada Sjedinjenih Američkih Država.

Milić je u objavi na svom nalogu na Fejbuku naveo da će laboratorija raditi na hiljade najsloženijih analiza godišnje, uključujući individualizaciju maligne terapije u skladu sa genetičkom vrstom tumora.

„Ovo će biti jedna od najmodernijih laboratorija ove vrste, ne samo u Srbiji već i na Balkanu. Najteži pacijenti će dobiti priliku za najmoderniji vid pregleda, a naši stručnjaci će imati priliku da rade na mašinama koje su sastavni deo najvažnijih laboratorija na svetu“, naveo je Milić.

Prema njegovim rečima, savremena laboratorija na Medicinskom fakultetu imaće između ostalih uređaja i genetski sekvencer najnovije generacije, automatske izolatore nuklearnih kiselina, multinodalni čitač-hromatograf, lumineks i dva nano uređaja.

Zahvaljujući saradnji sa ambasadam SAD i Evropskom komandom američke vojske, Klinika za kardiohirurgiju u Nišu dobijala je u više navrata vrednu opremu i uređaje.